

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. Vtrum actus fidei sit discursiuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

pra Papam, quando videlicet dubius est Pontifex tempore Schismatis, tunc enim Concilij est declarare verum Pontificem, non dixit autem Concilium, neque dicere potuit, quod Pontifex ille qui certo admissus est, iudicari possit, vel subijci Concilio. Imò notant Doctores quod nullus erat auctoritatis istud Concilium, tunc quando decretum illud conditum est: coactum enim non erat nisi auctoritate Ioannis XXIII. & ij. soli componebant illud qui adhærebant Ioanni: Martinus verò V. ea solum confirmavit huius Concilij decreta in quibus damnati sunt errores Wicleffii & Ioannis Hus: Vnde dicit se approbare illa quæ acta in eo erant conciliariter; quia scilicet existimatur illud Concilium non fuisse legitimum ante sessionem 14. Concilium Basileense auctoritatem habuit initio, quando à Martino Pontifice conuocatum est. Deinde verò merum fuit conciliabulum, ex paucissimis compositum Prælati, qui rebelles erant Pontifici, cum alij omnes alicuius notæ sponte recessissent: quæ verò aduersus Pontificem erant in eo decreta, statim reprobata & damnata sunt in Concilio Florentino, posteaque in Lateranensi, & ab omnibus fidelibus spernuntur ut vana: Nicolaus verò V. ea solum approbat Basileensis decreta quæ spectant ad censuras & beneficia.

S. VI.

Quomodo hæc auctoritas conferatur Pontifici, & quomodo in eo illa perseueret.

Hoc erat vltimum punctum ex tribus quæ dicere proposueram de Pontifice, sed illud à Doctoribus citatis fuisse traditum paucis lubet hic attingere.

Ecclesia designat personam Pontificis.

Primo igitur certum est, quod pertinet ad Ecclesiam designatio personæ illius, quæ præesse debet Ecclesiæ ut caput, ei enim sic designatæ iurisdictionem & dignitatem solus Deus confert, eo prorsus modo quo princeps sæcularis designat Episcopum cui solus Pontifex confert dignitatem & potestatem.

Modus eligendi Papam variè mutatur.

Modus verò eligendi hanc personam soli, ut patet, commissus Ecclesiæ, varius fuit varijs temporibus, dicitur Petrus Clementem sibi designasse successorem: Inde fieri cœpit electio à Clero Romano, & ab Episcopis ibi tunc præsentibus, expectato tamen interdum populi consensu, & aliquando ipsorum etiam Imperatorum, à quibus interdum ius illud eligendi usurpatum est tyrannicè, aliquoties autem legitur tale aliquod priuilegium à Pontifice datum esse quibusdam principibus optimè meritis de Ecclesia, quod de Carolo Magno & de Pipino legitur propter eximia in Pontifices beneficia. Demum à temporibus Gregorij VII. deuoluta est ea facultas ad Cardinales, in quibus etiamnum manet. Apostolica verò sedis est modum illum, & circumstantias præscribere: sed non videtur tamen quod possit ordinari Pontifex successorem sibi designare, qui non eligitur nisi eo mortuo, vel legitime deposito.

Depositio Pontificis à solo Deo fieri potest

Secundò certum est, quod deponere Pontificem nullus planè valet extra casum hæresis notoria, vel amentia perpetua. Si sit notorius hæreticus Ecclesia non illum deponit: sed tantum post latam ab Ecclesia sententiam quæ declaratur hæreticus, solus illum deponit Deus, quæ sententia Ecclesiæ cum non sit nisi purè declaratoria indignitatis non requirit ut Ecclesia iurisdictionem habeat in ipsum Papam. Hæc porro declaratio per se loquendo ad Car-

dinales non spectat, sed ad solum Concilium generale: reliqua dabunt authores citati.

Reliquum etiam erat ut dicerem quomodo Scriptura, traditio, Concilia, & communis doctorum sententia sint Fidei regulæ, quas Pontifex consulere debet in ijs definiendis, quæ habent controuersiam: verum hæc alterius videntur esse instituti, & suppositis ijs quæ dixi, vix video posse superesse difficultatem. Videndi de illis sunt Doctores qui hæreticorum impugnant errores ex professo.

Reliquæ Fidei regulæ.

QVÆSTIO III.

De Actu Interno Fidei diuina.

S. Thom. Quæst. 2.

Ab obiecto utroque transco ad actum, quo circa obiectum illud exercemur, firmiter & absque vlla formidine assentiendo rei à Deo reuelatæ, propter auctoritatem primæ veritatis reuelantis. De hoc autem assensu intellectus nostri obsequentis Deo reuelanti, & captiuantis se ipsum ad credenda quæ non videt quatuor sunt necessaria, primò vtrum actus ille sit discursiuus: secundò vtrum sit supernaturalis, tertio vtrum sit certus, quarto vtrum sit necessarius & meritorius.

SECTIO I.

Vtrum actus Fidei sit discursiuus.

Certum est primò, discursum appellari progressum illum mentis, in quo ex vno noto colligimus aliquid ignotum, aliquando enim veritatē vnā cognoscimus per iudicium simplex vel etiam per solam simplicem apprehensionem, aliquando autem deuenimus in eius cognitionem, ex præuia rei alicuius alterius cognitione, qui est quidam mentis cursus, & verus discursus, ad quem necessaria est quædam actuum pluralitas, vel realis si discursus, sit formalis, vel virtuales solum sit virtualis, tunc autem dicitur discursus formalis quoties per plures actus distinctos realiter, vnum infertur ex alio, ut si dixeris quod Deus reuelat est verum, Deus dixit se esse trinum, ergo Deus est verè trinus. Discursus virtualis est in quo per actum vnum omnino simplicem, vnum colligimus ex alio, ut si dicas verè trinus est Deus, quia prima veritas hoc dixit: in hoc enim actu reuelatio primæ veritatis, est id ex quo affirmatur Trinitas personarum, tanquam obiectum materiale in recto, & directè cognitum, aliud enim est cognoscere vnum ex alio per discursum virtuale, aliud cognoscere vnum in alio per simplicem intuitum, id enim quod cognoscitur ex alio, est obiectum materiale primarium quia directè & in recto cognoscitur, quod autem cognoscitur in alio est obiectum duntaxat indirectum & secundarium, ut quando creaturæ videntur formaliter in Verbo.

Discursus formalis & virtualis.

Certum est secundò, quod hæc verbi gratia propositio Christus immortalē habet animam deduci potest ex præmissis duplicis generis, primò ita ut vna præmissarum sit infallibilitas primæ veritatis reuelantis, altera sit eius reuelatio, quod prima veritas reuelat est verum, prima veritas reuelat animam esse immortalē, ergo verum est. Secundò ita ut præmissæ non sint ipsa reuelatio, sed duæ propositiones reuelatæ, omnis homo animam habet immortalē,

Duplex genus præmissarum.

talem, Christus est homo, ergo Christus animam habet immortalem. Qui proprie vocatur discursus Theologicus, neque potest esse actus Fidei secundum se totum, quia non fundatur immediate in ipsa reuelatione, sed in bonitate illationis.

Quoties itaque agitur de discursu Fidei duplex controuersia esse potest propter duplex illud genus præmissarum. Primum enim circa prius illud præmissarum genus quaeritur utrum actus Fidei possit esse ille integer discursus, in quo præmissæ sunt infallibilitas primæ veritatis, & reuelatio. Secundò, circa posterius præmissarum genus, utrum saltem conclusio discursus Theologici possit esse actus Fidei proprius, ex quo multa deinde corollaria sequuntur de Concilio, Pontifice, Canonizatione Sanctorum, &c.

§. I.

Utrum possit actus Fidei esse integer discursus formalis.

Non dubitatur, quin actus Fidei semper discursus sit saltem virtualis, rem enim reuelatam affirmat esse veram, quia Deus illam dixit, difficultas igitur est utrum actus veræ Fidei possit aliquando componi ex triplici actu distincto, quorum primus dicat vera esse quæ Deus dixit, secundus dixisse quod sit Trinus, tertius verum esse quod Deus sit Trinus. An verò nullus esse possit actus veræ Fidei, quo intellectus non attingat indiuisibiliter simplici actu, & rem reuelatam, & infallibilitatem Dei reuelantis, & reuelationem eius.

Duo requiruntur ut fides sit discursiva.

Ratio autem dubitandi primum est, quia duo tantum requiruntur ut fides sit discursiva, primum ut reuelatio & veritas reuelata cognoscantur per actus distinctos, deinde ut cognitio rei reuelatæ causetur per cognitionem reuelationis, sed hoc utrumque reperiri sæpe potest in actu Fidei, ergo actus Fidei esse potest discursiuus. Minor probatur, quia tunc una cognitio distinguitur ab alia quando causat aliam, sed cognitio reuelationis causat cognitionem rei reuelatæ, quod probo, reuelatio non potest causare assensum rei reuelatæ nisi prout cognita, sed si reuelatio prout cognita causat assensum rei reuelatæ, cognitio reuelationis causat illum assensum, ergo cognitio reuelationis causat cognitionem rei reuelatæ.

Reuelatio incarnationis & Incarnatio possunt cognosci per actus distinctos.

Secundò, quoties vnum cognoscitur propter aliud cognosci potest per actum distinctum, sed Incarnatio verbi gratia cognoscitur propter reuelationem, ergo reuelatio & Incarnatio possunt cognosci per actus distinctos. Maior probatur, quoties duo ita se habent ut vnum non sit aliud, & habeat veritatem sufficientem ut possit cognosci sine alio, potest intellectus seorsim in illud tendere, sed authoritas diuina habet entitatem distinctam & veritatem sufficientem ut possit cognosci, quin cognoscatur Incarnatio, ergo potest intellectus vno actu cognoscere incarnationem, & altero reuelationem incarnationis, sed si veritates cognoscantur seorsim, poterit intellectus ex notitia reuelationis venire in cognitionem incarnationis, & illam veritatem ex altera inferre per bonam consequentiam, ergo potest intellectus per bonam consequentiam inferre illam veritatem ex alia quomodo enim tria illa non possum cognoscere seorsim, quod Deus dicit est verum, Deus dicit incarnationem, ergo incarnatio est vera: possum enim cognoscere Deum esse primam veritatem, quin cognoscam incarnationem ab eo dici, & possum cognoscere quod Deus dicat incar-

nationem, quin cognoscam eum esse primam veritatem.

Confirmarique potest ex actibus voluntatis, nam electio mediorum, & intentio finis, licet aliquando vnus sint actus indiuisibiliter tendens in finem & media, aliquando tamen etiam sunt plures actus, ergo similiter cognitio reuelationis, & cognitio articuli reuelati esse possunt plures actus.

Tertiò, tota ratio cur negetur fidem esse discursiuam, est quia sola reuelatio est id quod mouet ad assensum, consequens illud est absurdum, quia præter reuelationem debet etiam cognosci connexio reuelationis cum Incarnatione reuelata, & illatio vnus ex alia per discursum saltem virtualem, ergo fides esse potest formaliter discursiva, si enim Dei reuelatio me mouet ut connexa cum incarnatione: ergo discursus etiam formalis potest me mouere saltem partialiter ad assensum Fidei, imò argumenta omnia quæ probant discursum formalem non esse in Fide, probant non esse discursum virtualem.

Dico primum, actum Fidei diuinæ quamuis multos supponat discursus, non esse tamen vnquam in se discursiuum formaliter, sed esse actum vnum indiuisibilem, quo tendit intellectus in reuelationem & rem reuelatam, ita docent cum S. Thoma *quæst. 1. art. 1.* Caietanus, Capreolus, Canus, Suarez *disputat. 5. sect. 6.* Valentia *quæst. 1. p. 2.* Granadus, Coninck, & alij communiter contra Vasquez *1. p. disput. 5.* Becanum *cap. 8. q. 3.* De Lugo *disput. 71.* Hurtadum *disput. 39.* Ripaldam *tom. 1. disput. 55.*

Concludo negatiue.

Ratio autem est primum, quia si actus Fidei esset discursiuus non esset assensus propter puram Dei reuelationem, neque vltimò in illam resolveretur, consequens est absurdum ut sæpe probauimus, ergo actus Fidei nunquam esse potest discursiuus. Maior probatur, tunc assensus non vltimò resoluitur in reuelationem omnino solam quando præterea resoluitur in bonitatem illationis & consequentiæ, sed si actus Fidei discursiuus est, resoluitur vltimò in bonitatem illationis, & consequentiæ; notum enim est quod conclusio syllogismi continens particulam, ergo, significat conclusionem rectè sequi ex præmissis, & hanc bonitatem consequentiæ, proximum esse motiuum quo assentimur veritati consequentis, ergo si fides est discursiva dicendum est quod assentitur veritati reuelatæ quæ includitur in iudicio consequentiæ; neque satisfaciunt omnia quæ respondere conatur de Lugo *sect. 3.* & satis videntur esse reiecta cum dixi de formali motiuo Fidei.

Prima ratio.

Secundò, si fides niteretur discursu & vltimò resolveretur in bonitatem illationis, & consequentiæ sequeretur fidem resolui vltimò in aliquid purè naturale, & naturaliter cognoscibile, sicque prorsus esse naturalem, probatur sequela, quia bonitas consequentiæ naturaliter à nobis cognoscitur, Logica enim quæ tradit & probat rectitudinem huius iudicij esset supernaturalis. Deinde sequeretur fidelem non esse qui assereret falsas esse regulas de discursu, sed assereret tamen omnes articulos reuelatos quia Deus dixit, si enim negaret conclusionem rectè non sequi ex præmissis rectè ordinatis habere non posset actum Fidei. Deinde nemo esset Catholicus qui non penetrat veritatem aut certitudinem consequentiæ, sicut videmus quod sæpe à Rusticis, admissis præmissis negatur consequentia. Denique sequeretur actum Fidei non esse in se ipso liberum, & meritum sed tantum quoad ea quæ illum præcedunt, imò actus Fidei non immediate procederet à pia voluntate credendi.

Secunda ratio.

Tertiò, alia etiam absurda sequerentur. Primum Tertia est, ratio.

est, quia si Fides esset aliquando discursiva, sequeretur actus Fidei non omnes eiusdem esse speciei, aliqui enim niterentur pura revelatione ut cum credo Deum esse veracem, alij niterentur discursu, ut cum credo Deum esse incarnatum. Secundum est, quia sequeretur non omnes actus Fidei æqualiter esse certos, nam Fides quæ præmissis assentiretur certior esset, quàm Fides quæ conclusioni assentiretur, & sic Fides non esset certa super omnia. Tertium est, quia veracitas Dei & revelatio non crederentur per eundem habitum quo creditur res revelata, nunquam enim principia pertinent ad eundem habitum, ad quem pertinet conclusio.

Denique à priori ratio est, quia nulla potentia potest attingere aliquod obiectum materiale, quin eodem actu attingatur obiectum formale saltem ut quo, verbi gratia eodem actu amatur proximus, propter Deum amatum, eadem adoratio terminatur ad imaginem, & ad prototypum. Et quamvis possint duplici actu attingi finis & medium quando utrumque attingitur ut obiectum materiale, siue ut quod, tamen est impossibile ut medium ametur quin eodem actu finis ametur ut quo. Imò in discursu formali Iudicium consequentis & Iudicium consequentiæ non sunt duo actus, sed unus tantum. Similiter quamvis revelatio & res revelata possint attingi per plures actus, tamen est impossibile ut res revelata credatur quin eodem actu credatur revelatio saltem, ut quo.

**Cognitio
revelatio-
nis non
causat co-
gnitionem
rei reve-
latæ.**

Ad primam Respondeo negando absolutè quod cognitio revelationis causet cognitionem rei revelatæ, quamvis revelatio propterea eodem illo actu cognita causet cognitionem rei revelatæ, nam hæc duo valde differunt ut patet. In omni enim actu intellectus, obiectum formale movet ut cognitum, & tamen cognitio obiecti formalis non causet cognitionem obiecti materialis cum utrumque obiectum eodem actu cognoscatur. In omni actu voluntatis obiectum formale non movet ad amorem nisi amatum, & tamen falsum est quod amor obiecti formalis causet amorem obiecti materialis: Similiter ergo revelatio non causet assensum rei revelatæ nisi cognita prius ratione, illo eodem actu quo cognoscitur per illam res revelata, sed ita tamen ut cognitio revelationis nullo modo influat in cognitionem rei revelatæ.

Instantia Instabis saltem cognitio revelationis conditio est necessaria ut causetur cognitio rei revelatæ, ergo distinguitur à cognitione rei revelatæ, nihil enim esse potest conditio ad seipsum.

Respondeo distinguendo antecedens est, conditio requisita prius natura, nego: est conditio requisita prius ratione, concedo. Est quidem necesse ut prius ratione in eodem actu cognoscatur revelatio, quàm res revelata, unde distinguitur ratione à cognitione rei revelatæ.

Ad secundam Respondeo distinguendo maiorem, quoties unum cognoscitur propter aliud cognosci potest per actus distinctos, si utrumque cognoscatur ut quod, & ut terminus materialis ipsius actus, concedo, si alterum cognoscatur tantum ut quo, & ut terminus formalis actus, nego. Nam obiectum materiale ac formale terminant necessariò eundem actum. Ad probationem eadem distinctione responderi debet, quando enim duo habent distinctas veritates possunt terminare actus diversos, si ambo sint obiecta materialia, non possunt terminare si alterum sit obiectum formale. Semper ergo fateor revelationem posse cognosci per actum, quo non cognoscatur res revelata, sed nego posse credi rem revelatam.

Tom. I.

tam, quin eodem actu credatur revelatio saltem ut quo & morium credendi. Similiter fateor quod per actus distinctos possum cognoscere tres propositiones huius syllogismi, quod Deus dixit est verum, Deus dixit &c. Sed nego illos esse actus Fidei, cum nullus eorum trium actuum nitatur puræ revelatione. Quod additur de actibus voluntatis quibus attinguntur finis & media, iam solutum est. Nam intentio, & electio sunt semper unus actus, quoties finis amatur ut quod, possunt esse duo actus si finis, & media amentur ut quod. Imò implicat dari electionem quæ non amet finem ut quod.

Ad tertiam Respondeo posse fidem divinam solam niti revelatione, quamvis discursum virtutem includat, in quo invenitur etiam suo modo illatio unius ex alio, & cognitio connexionis quam habet obiectum cognitionis cum principijs obiectivis, nunquam enim assentior propter puram revelationem ut sic, sed propter revelationem ut connexam cum re revelata. Sed hoc non urget, quia nego hinc sequi quod non assentiar propter puram revelationem, quia revelatio non est connexa cum re revelata per aliquid à se distinctum, sed se ipsa prorsus immediate connectitur. Si autem per plures actus cognoscatur revelatio & res revelata tunc non sola revelatio, sed eius cognitio & bonitas illationis, esset causa cognoscendi rem revelatam, & illi assentiendi. Quod negare aduersarij non possunt.

S. II.

Utrum conclusio aliqua discursus Theologici possit esse actus veræ Fidei.

Discursus Theologicus triplici modo fieri potest. Primò enim duas habet præmissas de Fide, omnis homo animam habet immortalem, Christus est homo, ergo Christus animam habet immortalem. Secundò priorem habet præmissam universalem de Fide, alteram autem notam naturaliter vel physice vel moraliter, verbi gratia omnis peccans privatur gratia Dei, ego scio me nunc peccare, ergo ego nunc prius gratia Dei, ubi posterior præmissa est evidens physice, in isto autem discursu non est evidens nisi moraliter, omnis legitime electus est verus Pontifex, iste est legitime electus, ergo est verus Pontifex. Tertio priorem præmissam universalem habet evidentem naturaliter posteriorem certam ex Fide, omnis homo est rationalis, Christus est homo, ergo Christus est rationalis. De omnibus istis discursibus

Ratio dubitandi est primò, quia illud non potest Fide divina credi cui non potest intellectus assentiri propter puram revelationem, sed conclusioni Theologica assentiri nequit intellectus propter puram revelationem, ergo conclusio Theologica non potest Fide divina credi. Probatur minor, illud quod intellectus cognoscere non potest ut est tale in particulari, nisi addito discursu, non potest cognosci propter puram revelationem, sed quando aliquid non est revelatum nisi confusè in præmissis de Fide non potest cognosci nisi addito discursu, ergo intellectus non potest illi assentiri propter solam revelationem. Confirmatur quia ille habitus per quem assentimur præmissis demonstrationis, differt ab habitu per quem assentimur conclusioni demonstratæ, alioqui habitus principiorum non differret ab habitu scientiæ, sed per habitum Fidei assentimur præmissis revelatis, ergo per habitum Fidei non assentimur conclusioni. Imò cum conclusio ista Theologica

Discursus
virtualis
veræ Fidei
non ob-
stat.

Triplex
modo fit
discursus
Theologi-
cus.

Prima
ratio du-
bitandi de
duabus
præmissis
revelatis.

Confir-
matio.

EEE c

gica

gica sit, si est assensus Fidei sequitur Fidem & Theologiam esse vnum habitum.

Secunda ratio dubitandi si vna præmissa sit naturaliter evidens.

Secundò, quando vna præmissa vniuersalis est reuelata & altera non est certa nisi naturaliter, conclusio esse non potest certa ex Fide, si eius obiectum non est reuelatum prout est tale in particulari, sed eius obiectum non est reuelatum prout est tale in particulari, ergo illa conclusio non est de Fide vt est de tali obiecto in particulari. Probatur minor, tunc obiectum non est reuelatum à Deo prout est tale in particulari, quando voces per quas Deus reuelauit non sunt impositæ nisi ad significandum obiectum illud confusè & in communi, sed voces quibus Deus reuelat omnem hominem esse ritè baptizatum non sunt impositæ ad significandum quod hic puer in particulari sit in gratia, ergo illud obiectum vt est tale in particulari non est reuelatum.

Tertia ratio dubitandi de præmissa moraliter euidentem.

Tertiò, quando secunda præmissa non est euidentem nisi moraliter, certè conclusio non est de Fide, alioqui credere possem de Fide quod sum in gratia, quia omnis ritè contritus, est in gratia, sum autem certus moraliter quod sum contritus, alioqui non possem sine peccato accedere ad altare. Deinde certus essem de Fide quod hæc hostia Christum continet, quia moraliter sum certus, quod est consecrata alioqui non possum illam adorare absolute.

Quarta ratio dubitandi de vniuersali non reuelata.

Quartò, quando prior præmissa est naturalis conclusio non est Fide, nam illa propositio non est de Fide quam qui negaret non esset hæreticus, sed qui negaret verbi gratia omnem hominem esse animal rationale, fateretur autem Christum esse hominem etsi non esset animal ratione, ille non esset hæreticus, ergo illa conclusio non est de fide. Imò negatum aliàs est reuelationem virtuale sufficere ad Fidem diuinam, sed obiectum conclusionis huius Theologica non est reuelatum nisi virtualiter in præmissis. Cur enim magis est de Fide verbi gratia Christum esse rationale quàm Christum esse risibilem?

Conclusio.

Dico secundò, conclusionem Theologicam nunquam esse de Fide prout deducta est ex præmissis, sed esse tamen de Fide prout explicatam, quoties vel duæ præmissæ sunt de Fide, vel prior præmissa vniuersalis est de fide, altera verò euidentem physicè, vel prior præmissa est euidentem physicè continetque definitionem subiecti: si verò prima præmissa sit certa ex Fide, posterior autem euidentem moraliter, conclusio aliquando est de Fide non tamen semper.

Conclusio discursus Theologici deducta, & ex præmissa.

Primam partem de conclusione prout est deducta tenent omnes qui negant Fidem esse posse discursuam, obseruat autem rectè Albertinus tomo 1. Corollario 3. ex primo principio Philosoph. quæst. 3. Theologica dubit. 1. conclusionem discursus Theologici considerari posse, primò vt est deducta ex præmissis Theologicis, secundò prout est explicata per præmissas Theologicas. Tunc sumitur vt deducta quando ratio illi assentiendi est quia, illa sequitur ex talibus præmissis, non autem propter vllum aliud motiuum. Conclusio prout explicata, illa est quæ non nititur discursu tanquam motiuo assentiendi, sed illum totum præsupponit vt conditionem sine qua conclusio non esset euidentem credibilis, aliud enim est quod discursus sit ratio assentiendi, aliud quod sit motiuum credibilitatis.

Conclusio vt deducta non est de Fide.

Ratio ergo cur conclusio Theologica vt deducta non sit actus Fidei, est quia ille non est actus Fidei cuius motiuum formale non est sola Dei dicentis autoritas, alioqui non crederemus soli Deo tunc quando credimus, & actus Fidei certus non esset super omnia.

Secundam partem de conclusione prout explicata video à nemine negari vniuersum eam sumendo, & ratio est quia si miracula & alia motiua credibilitatis possunt esse conditiones quibus ita sufficienter declararetur aliquam veritatem euidentem esse credibilem, certè veritas euidentem consequentiæ infallibilis, quæ reperitur in discursu Theologico potest esse conditio sufficiens ad me obligandum, multò enim maior est euidentia in bona illatione quàm in alijs pluribus motiuis, ergo illa esse potest sufficiens motiuum credibilitatis modò euidentem explicet obiectum conclusionis esse in se ipso reuelatum. Discursus autem Theologicus hoc facit in casibus quos enumerabam.

Vt explicata est de Fide.

Primò enim quando præmissa vtrique est de Fide conclusio explicatur esse reuelata formaliter in se ipsa, si obiectum præmissarum reuelatarum, & obiectum conclusionis cognoscantur esse vnum & idem realiter, sed in discursu vbi duæ præmissæ reuelatæ sunt obiectum conclusionis cognoscitur esse idem cum obiecto præmissarum reuelatarum, nam hoc habet omnis discursus quod demonstrat obiectum præmissarum, & obiectum conclusionis esse vnum & idem, atque ita negari non posse conclusionem concessis præmissis, ergo tunc quando duæ præmissæ sunt de Fide conclusio explicatur esse reuelata formaliter.

Quando duæ præmissæ sunt reuelatæ.

Secundò, quando prior præmissa vniuersalis est de Fide, altera verò euidentem physicè conclusio explicatur vt reuelata formaliter in se ipsa, si demonstratur quod obiectum illius conclusionis continetur sub propositione vniuersali tanquam vera illius pars, sed per istum discursum demonstratur quod obiectum illius conclusionis est pars propositionis vniuersalis reuelatæ, ergo illa conclusio explicatur vt formaliter reuelata, probatur minor, per illum discursum demonstratur quod conclusionis obiectum est pars propositionis vniuersalis reuelatæ, si supposita veritate minoris propositionis euidentis, implicet vt obiectum conclusionis non sit pars propositionis vniuersalis, sed implicat vt non sit pars: verbi gratia supposito quod euidentem mihi nunc est quod peccem, implicat vt Deus dicens, omnis qui peccat amittit gratiam, non sit de me loquutus qui nunc pecco, qui enim dicit omnem hominem dicit etiam Petrum, Paulum, &c. Qui dicit omnem peccantem dicit etiam me & alium qui peccamus. Neque dicas Deus hoc non dicit nisi confusè, ergo non potest credi nisi confusè. Contra enim argumentor, quando Deus dicit omnis peccans amittit gratiam, non cognoscit confusè tantum omnem peccantem, sed distinctè cognoscit hunc & hunc peccantem, ergo distinctè loquitur etiam de me qui pecco, illud non erat mihi notum nisi confusè ante cognitionem euidentem huius propositionis, ego nunc pecco, sed post euidentiam huius propositionis, est mihi necessariò euidentem, quod Deus loquens de omni peccante, de me loquutus est.

Quando præmissa vniuersalis est de fide.

Tertiò, quando prima præmissa vniuersalis est euidentem naturaliter & continet definitionem subiecti, vt si dicam omnis homo est rationalis &c. veritas etiam conclusionis demonstratur esse reuelata formaliter in se ipsa, si demonstratur par talem discursum quod illa conclusio formaliter idem significat, quod significat minor propositio reuelata: sed in tali discursu demonstratur quod talis conclusio formaliter idem significat quod significat minor reuelata, definitio enim & definitum formaliter idem significant, sed in discursu cuius prima propositio continet

Si prior præmissa sit definitio subiecti continet conclusionem.

continet definitionem subiecti, prædicatum conclusionis est definitio subiecti minoris reuelata, ergo in tali discursu demonstratur quod conclusio formaliter idem significat quod propositio reuelata: ergo demonstratur quod propositio ipsa est reuelata.

Evidentia præmissæ particularis non semper sufficit.

Quartò, tamen de illo discursu cuius secunda præmissa moraliter tantum est evidens multò maior esse potest controuersia, quia difficile afferri potest ratio cur conclusio illata sit aliquando de Fide, non autem semper, cur enim evidentia moralis aliquando sufficiens est motuum credibilitatis, aliquando non est sufficiens quod priusquam declarem.

Certitudo physica & moralis.

Obseruo, propositionem aliquam tunc dici physicè certam quando implicat contradictionem ut sit falsa, talis ista est, homo est rationalis; tunc autem dici certam moraliter, quando physicè quidem & secundum suam naturam spectata esse posset falsa, sed excludit tamen omnem prudentem formidinem oppositi verbi gratia illi qui non vidit Romam certum tamen & evidens est esse Romam, essetque stultus si dubitaret: fateor tamen non omnia quæ certa sunt moraliter esse tam certa quàm certum est Romam esse illis qui non viderunt: nam verbi gratia moraliter certum est hostiam hanc esse consecratam, hunc infantem esse baptizatum, de hoc enim prudenter non debeo dubitare, sed non est tam certum, quàm certum est Romam esse, de quo stultus esset qui dubitaret.

Conclusio non est semper de Fide.

Itaque certum est quod interdum præmissa moraliter solum evidens non sufficit ad conclusionem de Fide, verbi gratia non est Fide quod Christus sit in hostia, licet moraliter certum sit illam esse consecratam, non est mihi certum de Fide, quod sim in gratia, licet moraliter certum sim quod coneror; similiter non est de Fide sacerdotem hunc esse verè sacerdotem, &c. igitur ex duabus præmissis quarum una sit de Fide, & altera evidens moraliter, conclusio non sequitur semper certa de Fide. Aliquando autem sequitur conclusio Fidei ex præmissa una moraliter tantum certa, ut constabit ex sequentibus, est enim de Fide quod Conc. Tridentinum, legitimum, est Concilium, quamvis non sit certum nisi moraliter quod illud legitime congregatum fuerit, idem dicam de Pontifice, de Sanctis canonizatis, & approbatis religionibus. Et ratio à priori esse potest, quia ut articulus Fidei proponatur sufficienter, sufficit moralis evidentia motuorum, sed quoties prima propositio vniuersalis est reuelata, & altera certa est moraliter, propositio ista, moraliter certa, explicat certò moraliter quod conclusio continetur sub vniuersali reuelata, implicat enim ut hæc propositio moraliter sit certa, quin sit certum moraliter conclusionem contineri sub vniuersali reuelata: tota ergo difficultas est in assignanda ratione cur interdum sufficiat moralis evidentia, non autem semper. Omitto autem multa hic refutare quæ inuenio dicta esse à Theologis de ratione huius discriminis & mihi videntur difficillima facilius autem.

Ratio discriminis.

Dico tertio, certitudinem moralem præmissæ vnius naturalis tunc explicare sufficienter conclusionem particularem tanquam contentam sub vniuersali de Fide quoties illa conclusio est de aliqua materia pertinente ad totam Ecclesiam, quam cognoscere necessarium sit ad salutem vel vtile, ad Christianam pietatem, in alijs nunquàm certitudo moralis potest sufficere.

Probat.

Ratio est, quia tria sunt in quibus pro certo Spiritus sanctus non potest permittere ut Ecclesia tota erret. Primo in iis quæ ad Fidem pertinent, nihil enim potest definire quod falsum sit. Secundò in

Tom. I.

præceptis morum, nihil enim præcipere potest contrarium salutis. Tertio in iis quæ tanquam vtilia salutis omnibus fidelibus proponit, est enim à prouidentia Spiritus sancti prorsus alienum qui promittit perpetuam assistentiam Ecclesiae, ut permittat illam in eo errare, quod omnibus vniuersum suadet, imò & præcipit tanquam vtile ad æternam salutem. Itaque moralis certitudo tunc tantum sufficit ad propositionem sufficientem in rebus Fidei, quando illa talis est ut pertineat ad Dei prouidentiam non permittere, ut subsit illi falsum: in iis autem quæ non spectant ad totam Ecclesiam certitudo moralis nunquam tanta est ut non possit illi subesse aliquando falsum, unde illa non sufficit ad fidem infallibilem.

Ad primam igitur Respondeo quod conclusioni Theologicæ ut deductæ non assentimur propter solam reuelationem: illi autem ut explicatæ tantum per discursum tanquam per motuum credibilitatis, & propositionis sufficientis, assentimur propter solam reuelationem, quâ distinctione video alia omnia solui quæ ponuntur in argumento.

Ad secundam Respondeo quod conclusio Theologica concipi potest primò respectu Dei reuelantis, secundò respectu eorum quibus Deus reuelat. Deus ex parte sui quando propositionem reuelat vniuersalem, semper reuelat omnes particulares sub illa contentas, quia cognitio eius distincta est, sed non nobis reuelat ita distinctè, ut distinctè à nobis percipi possit. Post discursum verò Theologicum reuelatio illa quæ semper respectu Dei fuit distincta, incipit esse distincta respectu nostri: sicut si mihi aliquis narret virtutes Petri amici sui, quem ego non cognoscam, ille distinctè loquitur ex parte sui, ex parte autem mei loquitur confusè, sed si postea tamen cognoscam Petrum, incipit prima illa loquutio esse mihi distincta, quæ non erat prius nisi confusa: similiter quando Deus dicit omne Concilium legitime celebratum, est Concilium infallibile, ex parte sui loquitur distinctè de Concilio tridentino sed illa reuelatio ex parte mei non est distincta, nisi post discursum Theologicum, qui explicat conclusionem illam ut partem propositionis vniuersalis reuelatæ. Itaque voces quibus Deus reuelat omne Concilium legitime coactum esse infallibile simul sumptæ cum discursu illo Theologico significant distinctè Concilium tridentinum esse infallibile.

Ad tertiam satis respondisse videor in tertia conclusione.

Ad quartam distingo illud, ista propositio non est de Fide, quam qui negaret non esset hæreticus, quam qui negaret facta sufficienti propositione, & ea penetrata non esset hæreticus concedo, quam qui negaret ex eo quod non intellegenter sufficientem propositionem, nego: potest enim fieri ut aliquis non sit hæreticus, quamvis neget articulum reuelatum ex eo quod non capiat motu credibilitatis, quæ obligant illum ad credendum, si ergo aliquis concederet Christum esse hominem, negaret autem illum esse rationalem, quia negaret omnem hominem esse rationalem, ille non esset hæreticus, quia non penetraret evidentiam credibilitatis.

Deinde dico magnum esse discrimen inter rem non reuelatam nisi virtualiter, & rem reuelatam formaliter confusè propter continetur sub vniuersali reuelata quia scilicet nihil credi potest nisi sit in se ipso reuelatum, res autem reuelata solum virtualiter est reuelata non in se ipsa sed in causa, res vero con-

Deus ex parte sui nunquam loquitur confusè.

Solutio tertia. Solutio quarta.

EEEc 2 fuse

fusè reuelata semper reuelata est in se ipsa, ideòque indiget solum explicatione discursus Theologici, per quam ex confusè reuelata, sit reuelata distinctè, respectu nostri. Magis ergo est de Fide Christum esse rationalem, quàm Christum esse risibilem, quia Christum esse rationalem est reuelatum in se ipso, Christum esse risibilem est reuelatum in alio.

§. III.

Corollaria de Concilio, de Pontifice, de canonizatione Sanctorum, & alijs huiusmodi.

EX hac doctrina quam hæcenus tradidi non erit difficile soluere quatuor potissimum quæstiones difficultissima, quomodo sit de Fide hoc Concilium v.gr. Tridentinum esse legitimum Concilium: hunc Pontificem legitimum esse Pontificem, hunc sanctum canonizatum esse verè sanctum, hanc religionem approbatam esse laudabilem.

Ratio enim dubitandi est primò, quia illud non est de Fide, quod nec in Scripturis nec in traditione vlla reuelatum est, sed nullibi reuelatum est quod Concilium Tridentinum sit Catholicum Concilium, quod Alexander sit legitimus Pontifex, quod sanctus Franciscus sit reuerà sanctus, nullibi enim hæc habentur, ergo illa non sunt de Fide. Minor probatur quia si esset reuelatum quod Tridentinum sit verum Concilium, esset etiam reuelatum quod nihil omisum est eorum, quæ ad legitimum Concilium conuocandum & celebrandum necessaria sunt, hoc enim est esse legitimum Concilium: sed hoc non est reuelatum alioqui discursus ille Theologicus non constaret ex vna præmissa de Fide, & altera naturali, sed ex duabus præmissis de Fide, sicque falsum esset conclusionem Theologicam esse de Fide nisi præmissa vtraque sit de Fide quod falsum est, cum enim dico omnis ritè baptizatus est in gratia, hic puer est à me nunc ritè baptizatus, ergo est in gratia, certè minor non est reuelata.

Secundò, de Pontifice idem fieri potest argumentum, si enim est de Fide quod Alexander VII. est legitimus Pontifex, certè hoc alicubi est reuelatum, imò reuelatum est, quod electores obseruauerunt omnia quæ per canones præscripta sunt, est reuelatum quod ille legitimè baptizatus est, quod est verè Christianus, non enim esset caput Ecclesiæ, si non esset in Ecclesiâ, est autem absurdum dicere quod hæc omnia reuelata sunt, quia non est magis certus eius baptismus, quàm baptismus reliquorum hominum.

Tertiò, magis etiam videntur argumenta hæc vigere pro canonizatione sanctorum, quia nullibi legitur vel in Scriptura, vel traditione reuelatum quod S. Franciscus sit sanctus & in cælo beatus, & qui hoc negaret, hæreticus non esset, si autem esset de Fide, quod sanctus Franciscus est beatus, hæresis esset hoc negare. Deinde Pontifex in sanctis canonizandis vtitur varijs hominum testimonijs qui falli possunt & fallere, ergo illius iudicium non potest esse infallibile, alioqui esset de Fide quod testimonia quibus usus est fuerunt infallibilia, & hoc esset alicubi reuelatum. Denique tota Ecclesiâ non magis proponit sanctum hunc adorandum, quàm hanc hostiam adorandam, sed non est de Fide quod hæc hostia legitimè consecrata sit, ergo nec est de Fide quod hic Sanctus beatus sit.

Conclusio. Dico quartò, esse omnino de Fide quod hoc Concilium verbi gratia Tridentinum, sit verum & legi-

timum Concilium: quod ille Pontifex quem agnoscit tota Ecclesiâ sit verus & legitimus Pontifex, & successor Petri: quod verè beatus sit hic sanctus canonizatus: quod hæc religio approbata sit laudabilis & sancta.

Ratio vniuersim illa est quam superius indicaui, quia tunc conclusio Theologica est de Fide quando deducitur ex vniuersali reuelata, & altera naturali cuius certitudo moralis est de rebus ad totam Ecclesiâ pertinentibus, tunc enim (vt dixi) Spiritus Sancti providentia pari non potest vt Ecclesiâ tota erret in ijs quæ ad salutem sunt vel necessaria, vel vtilia. Illa quatuor quæ proposui sunt huiusmodi.

Primò enim de Concilijs, certissima Doctorum omnium sententia est quod est de Fide quod Concilia generalia vera sunt & legitima Concilia, nimirum ea à quibus nullus excluditur Episcopus, quæ conuocata sunt à Pontifice, & sub vniuersione illius procedunt, atque ab eo saltem tacitè approbata sunt. Sic enim grauissimis verbis pronuntiant sæpè Patres, Augustinus libro quarto, contra Donatistas capite septimo. *Nec quisquam dicat quod atcepimus ab Apostolis, hoc sequimur, quanto robustius nunc dicimus, quod consuetudo Ecclesiæ semper tenuit, quod plenarium Concilium confirmauit hoc sequimur: Gregorius libro primo Registri epistola vigesima quarta, docet quatuor primis Concilijs eandem deberi fidem & venerationem, quæ debetur quatuor Euangelijs, ita vt tam sit de Fide illa esse vera Concilia quàm est de Fide ista esse vera Euangelia, quod sancitur etiam à Iustiniano imperatore in *Novella 113. capite quadragesimo primo*. Et aperta ratio est, quia si non esset de Fide, quod Concilium hoc est legitimum, non erit de Fide quod illud sit infallibile, ergo non erit de Fide quod ea quæ ab ipso definiuntur infallibiliter sint vera, dubitari ergo de illis poterit, quod Catholicus nemo dixerit, Ecclesiâ enim tota errare posset proponendo illius dogmata tanquam Fide certa, cum tamen illa tam posint esse falsa, quàm esse potest falsum Concilium. Et hæc ratio videtur certò concludere quod intendimus.*

Secundò, de Pontifice miror dubitari posse à nonnullis Theologis, & negari esse de Fide quod Alexander VII. legitimus sit Pontifex, cum eadem omnino videatur esse ratio Pontificis legitimi & legitimi Concilij: vnde hoc vtrumque æqualiter esse de Fide meritò docent *Suares disputatione 10. sectione 5. Valentia quæst. 1. p. 7. De Lugo disputat. sect. 13. num. 325. Hurtadus disputat. 37. Coninck, Albertinus, & plures alij quos citant, contra Turrecrematam, Caceranum, Bannem, Canum, Vegam, Cordubam, Castro qui volunt id non esse de Fide sed sanè immeritò.*

Ratio enim allata pro Concilijs vt dixi, eadem omnino pro Pontifice afferri potest, nam quoties conclusio sequitur ex duabus præmissis, altera vniuersali reuelata, altera moraliter certa, de re pertinente ad totam Ecclesiâ, conclusio est de Fide vt explicata, ista conclusio Alexander VII. est legitimus Pontifex sequitur ex duabus huiusmodi præmissis, omnis Pontifex, legitimè electus est verus Pontifex & successor Petri, Alexander est legitimè electus, ergo, &c. Minor enim illa moraliter evidens est de re pertinente ad Ecclesiâ totam vt per se patet, esset enim error turpissimus in Ecclesiâ, si pro vero capite ac regula infallibili suæ Fidei, aliquem agnosceret, qui verum non esset caput: Imò ex ista etiam alio principio Fidei sequi potest ista conclusio, Ecclesiâ nunquam potest decipi acceptando vniuersali

Ratio prima dubitandi.

Secunda.

Tertia.

Conclusio.

Ratio vniuersali.

Applicatur Concilijs.

Applicatur Pontifici.

vniversaliter aliquem errorem, sed Ecclesia tota vniversaliter acceptat Pastorem hunc pro infallibili Fidei regula, ergo ille verum est Ecclesiae caput, & legitimus eius Pastor, quomodo enim turpissimus error Ecclesiae non esset, circa regulam Fidei: nullo igitur modo magis est de Fide quod hoc Concilium sit legitimum, quam quod hic Pontifex sit legitimus.

Vnde argumentor secundò, si enim nullo modo possum formidare quod hic Pontifex sit falsus Pontifex, & quod habeat infallibilem auctoritatem ad res Fidei definiendas, est de Fide quod sit verus Papa, sed nullo modo possum dubitare vel formidare de infallibili eius auctoritate, alioqui possem formidare de veritate illorum quae decernit, tanquam certa de Fide: quomodo enim possum moueri per auctoritatem illius ad aliquid credendum absque formidine, si possum formidare vtrum ille falli possit; Imò si non est de Fide quod sit verus Pontifex non est de Fide quod sit infallibilis, ergo non est de Fide quod non fallatur, ergo nec debeo credere id quod dicit ex sola eius auctoritate.

Instantia
praecedi-
tur.

Dices quando doctor Catholicus Ethnicis proponit mysteria Fidei, illi tenentur credere id quod dicit, etiam si nullum sit nouum motum, & tamen Doctor ille non est infallibilis: ergo licet teneamur credere illa quae definit Pontifex, non sequitur tamen quod infallibilis sit auctoritatis, quia pertinet ad prouidentiam Dei non permittere vt ille qui habetur in Ecclesia Pontifex non actu fallatur proponendo aliquid toti Ecclesiae, quamuis non sit de Fide quod sit infallibilis, & quod verus sit Pontifex.

Respondeo infideles teneri credere Doctori Catholico etiam si non sit infallibilis, quia non mouentur ex eius auctoritate, cum non proponat aliquid nouum quod prius tota Ecclesia non crederet, sed proponit ea quae iam in Ecclesia sunt nota, vnde id quod indicit ad credendum non est auctoritas Doctoris: cum autem aliquid Pontifex noui definit, id quod me mouet vt regula credendi, est auctoritas ipsius Pontificis, quae si dubia esse possit, certe credere non possum siue periculo erroris. Illi enim qui non est verus Petri successor nunquam promissit Christus quod non actu fallatur, idè ergo pertinet ad prouidentiam Dei non permittere vt ille qui habetur in Ecclesia Pontifex erret, quia pertinet ad illam non permittere vt alius habeatur pro certo Pontifex qui non sit pro certo verus Pontifex, vnde tam est de Fide non decipi Ecclesiam approbando hunc Pontificem, quam est de Fide non decipi Ecclesiam approbando quae ille definit.

Vnde tertio argumentor, quia non potest esse de Fide quod hoc Concilium sit verum Concilium, quin sit de Fide, hunc Papam esse verum Papam qui solus est caput Concilij, à quo illud conuocari, dirigere, confirmari debet, nulla itaque ratio probare potest quod sit de Fide Concilium Tridentinum esse verum Concilium, quae non probet esse de Fide Alexandrum esse verum Papam, quod etiam videtur definitum esse in decreto Martini V. in Concilio Constantiensi vbi ab haereticis redeuntibus ad Ecclesiam exigitur primum omnium, an credant Papam canonice electum qui pro tempore fuerit (expresso eius nomine) esse verum Papam successorem Petri.

Applicatur
sanctorum
canoniza-
tioni.

Tertio, de canonizatione Sanctorum magis dubitant aliqui Doctores, nonnulli enim absolute negant esse certum de Fide quod talis Sanctus canonizatus, sit verè Sanctus & beatus: Sed contrarium

probabilius & verius affirmant S. Thomas quodlibeto 9. artic. ultimo, Valdensis tom. 3. titulo 11. capite 22. Augustinus Anconitanus quaest. 14. Castro de iuxta haereticorum punitione, capite 6. Suares disputatione 5. sect. 5. Bellarminus lib. 1. de beatitudine sanctorum cap. 5. Azor tom. 1. lib. 5. cap. 6. quaestio 5. Valentia quaest. 1. p. 7. §. 40.

Ratio autem primò generalis est sapius allata, quia vt conclusio aliqua discursus Theologici sit de Fide, satis est quod deducatur ex vna praemissa vniversaliter reuelata, & altera moraliter certa cuius certitudo pertinet ad totam Ecclesiam adè vt Spiritus Sanctus permittere non possit vt ei substat falsum, haec conclusio sanctus Franciscus est verè beatus & sanctus, huiusmodi est vt patet; sequitur enim ex hac praemissa vniversaliter, omnis sanctus ritè ac legitime canonizatus est verè Sanctus & beatus, quod est de Fide: Deinde verò ex hac altera, sanctus Franciscus est ritè canonizatus quod est certum moraliter, & pertinet ad totam, Ecclesiam cui proponitur sanctus hic colendus, ergo conclusio illa est de Fide. Deinde omnino est de Fide quod Ecclesia tam non potest errare in ijs quae pertinent ad materiam morum, quam in ijs quae pertinent ad fidem: sed si adorare ac colere posset hominem damnatum & praecipere fidelibus vt illum colerent, omnino erraret in re grauissima spectante ad mores, quomodo enim error ille non est turpissimus. Deinde non potest Ecclesia errare in rebus vtilibus ad salutem: adoratio autem & cultus res est ad salutem vtilissima. Imò Ecclesia vetat dubitare de gloria sancti canonizati vt expresse habetur in bulla canonizationis, ergo pro certo id est de Fide, si enim non est de Fide possum dubitare, quod tamen prohibet Ecclesia. Eademque rationes probant esse de Fide quod religio approbata sit institutum consentaneum Euangelio, & verum ad perfectionem Christianam iter, vt docent iidem Theologi contra Canum lib. 5. de locis cap. 5. qui parum caute id negat.

Ad primam Respondeo propositiones illas, Concilium Tridentinum est verum Concilium, & alias huiusmodi reuelatas esse in illis propositionibus vniversalibus reuelatis ex quibus illa deducuntur vt earum partes, vel certe in illa vniversaliter propositione quod Ecclesia nunquam errare potest in ijs quae pertinent ad fidem & mores.

Ad probationem Respondeo propositiones illas particulares, Concilium Tridentinum legitime coactum est, Alexander Septimus legitime electus est, in canonizatione S. Francisci ritè ac sine fraude peracta sunt omnia; dupliciter spectari posse. Primò praecise vt sunt praemissae explicantes conclusionem particularem, vt contentam sub propositione vniversaliter reuelata, & vt sic non sunt de Fide, sed moraliter tantum certa sunt. Secundò prout continentur tanquam adiuncta sub illa conclusione quam explicant tanquam de Fide, & sic omnino sunt de Fide: verbi gratia propositio haec, Concilium Tridentinum est legitime congregatum omnino adiuncta est illi alteri, Concilium Tridentinum est verum Concilium. Quomodo enim esset verum Concilium, si non esset coactum legitime? sicut ergo est de Fide quod istud est verum Concilium, sic est de Fide quod illud est congregatum legitime, non enim creditur vt aliquid distinctum, sed vt aliquid omnino vnum & inseparabile ab alio. Quod idem dico de alia illa minore, hic puer est à me ritè baptizatus, nam prout est praemissa non est de Fide, sed prout continetur sub illa puer est in gratia, quod hic & nunc est inseparabile à baptismo ritè celebrato.

Quomodo
reuelata
sunt illae
propositio-
nes.

Ad secundam Respondeo eodem modo, nam quod electores Pontificis obseruauerint omnia necessaria, quod ille sit baptizatus, & alia huiusmodi reuelata sunt in illa propositione vniuersali, quod Ecclesia tota errare non potest in ijs quæ ad salutem & fidem pertinent: posset autem errare si agnosceret Pontificem eum qui non est Pontifex, atque adeo eum qui non esset baptizatus vel Christianus: vel etiam reuelata sunt in hac propositione altera, omnis Pontifex legitime electus, verus est Petri successor, magis ergo certus est baptizatus Pontificis quam aliorum fidelium, quia hæc res spectat ad totam Ecclesiam, in qua Spiritus Sanctus pati non potest errorem.

Ad tertiam idem dico de beatitudine Sancti canonizati, est enim reuelata in propositionibus vniuersalibus. Ad id quod additur dico hæreticum illum non esse qui negat id quod est de Fide, sed qui negat id quod facta sufficienti propositione cognoscitur esse de Fide. Testimonia illa quibus vitur Pontifex in Sanctis canonizandis in se ipsis sunt fallibilia, supposito autem quod Pontifex illis vitur sunt infallibilia, quia includunt specialem prouidentiam Dei, qui non potest permittere vt subit illis falsitas ne tota Ecclesia erret in rebus quas omnibus proponit fidelibus.

Instantia. Instabis, contingere sæpè vt Pontifex proponat adorandum populo aliquid, quod adorandum non est: verbi gratia fieri potest vt illi facienti sacrum minister porrigat aquam pro vino, ergo poterit Pontifex proponere toti Ecclesie adorandum aliquem sanctum, qui non erit verè sanctus, & sanè hostia consecrata non minùs colitur à tota Ecclesia, quàm quilibet sanctus canonizatus.

Respondeo concedendo antecedens, quia tunc Pontifex non proponit populo calicem adorandum nisi tanquam priuatus sacerdos: cum autem canonizat sanctum loquitur vt Pontifex. Imò & Calix & Hostia consecrata cum aliqua conditione virtuali adorantur: Sanctus autem canonizatus proponitur distinctè, & absolute colendus.

SECTIO II.

An & quomodo actus Fidei sit supernaturalis.

*Triplex
controuer-
sia.*

HÆC est altera & nobilissima proprietas actus Fidei, quod sit supra omnem naturam, suppositis autem ijs quæ vniuersim de supernaturalitate dicta sunt prima disputatione vbi ostensum est supernaturalitatem actuum intellectus, & voluntatis, atque adeo virtutum Theologicarum totam peti primariò ab obiectis formalibus, non autem à principijs effectiuis, non erit difficile statuere. Primo, qualis sit supernaturalitas actus atque adeo habitus Fidei. Secundo, qualis sit supernaturalitas voluntatis credendi. Tertiò, qualis sit supernaturalitas iudicij speculatiui quod præcedit voluntatem credendi.

Supernaturalitas proprii actus Fidei.

Actum Fidei esse verè supernaturalem Catholici omnes asserunt, probantque primum ex Scripturis Ephes. 2. *Gratia saluati estis per fidem & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.* Probant ex Concilijs præsertim Africanis contra Pelagianos coactis, deinde in Arausicano secundo, vbi damnata sunt eorum reliquia, ac demùm in Tridentino sess. 6. c. 5. 6. 12. & can. 3. Probant ex omnibus Patribus præsertim verò ab Augustino in omnibus libris contra Pelagium & Semipelagianos quorum præcipuus error erat, de initio Fidei quod esset ex nobis. Quo etiam in argumento triumphant discipuli Augultini Prosper contra collatorem, & Fulgentius *l. de incarnat. & gratia cap. 8.* & alibi frequentissimè.

Difficultas igitur tota est inter Catholicos, vtùm actus iste sit supernaturalis secundum substantiam, an verò tantum secundum modum, vel intrinsecum, vel extrinsecum.

Ratio autem dubitandi est primò, quia si actus Fidei est supernaturalis secundum suam entitatem, debet in ratione propria obiecti eius formalis reperiri aliquid quod superet omnem naturam: hoc autem non reperitur, nam prima veritas reuelas est res æquè naturalis ac obiecta scientiarum, neque vlla ratione probari potest quod testimonium purum primæ veritatis sit res ita supernaturalis, vt nullo actu naturali attingi possit, satis enim constat quod naturaliter illud apprehendo & cognosco, si ab aliquo mihi narretur, neque recurrere licet ad obiectum in ratione obiecti, nam illud in recto est prima veritas reuelans propter quam etiam hæreticus potest credere, in obliquo autem nihil assignari potest præter actum, vel potentiam, & sic supernaturalitas non petitur ab obiecto, sed ab ipsa potentia quod absurdum est. Imò sicut in pariete quem possum videre visione supernaturali, nihil est supernaturale, sic in obiecto Fidei nihil est quod non sit naturale, sicut etiam in obiecto materiali, quod cognoscitur per actum spiritua-lem, nihil est spirituale: videtur ergo esse omnimoda paritas.

Secundò, si actus Fidei est supernaturalis secundum substantiam, non minùs ad eum exiguntur species supernaturales, quàm habitus supernaturalis, certum autem videtur quod actus Fidei non requirit species impressas nisi naturales, nam si species huiusmodi essent supernaturales, illæ imprimi non possent nisi à Deo solo, & sic prædicatores nullo modo concurrerent ad conuersionem, peccatorum, ad quam concurrere nequeunt nisi ministrando species. Imò si Deus illas species produceret deberet simul imprimere infinitas species ad omnia reuelabilia, quæ sunt infinita.

Tertiò, deberent etiam apprehensiones præcedentes actum Fidei esse supernaturales, nam illæ habent idem obiectum, quod habet actus Fidei, consequens autem illud videtur falsum, nam illæ apprehensiones plurimæ sunt, & omnino naturaliter habentur.

Dico primò, actum Fidei esse supernaturalem secundum substantiam, & non tantum secundum modum. Ita docent Theologi omnes communis, vt ostendunt Suares *lib. 2. de gratia à capit. 4. ad 12.* Vasques 1. 2. *disputatione 187.* Coninck *disputatione 4. dub. 3.* Lugo *disputatione 9. sect. 2.* & fuit haud dubie sententia Molinæ *disputatione 7. & 8.* contra Caietanum, Capreolum, Paludanum.

Ratio autem primò petitur ex necessitate auxilij gratiæ ex necessitate gratiæ.

Sensus diffi-
cultatis.

In obiecto
fidei nihil
apparet ef-
fe super-
naturale.

Assertio
affirmans.

Probat
ex necessi-
tate gratiæ